

1905-04-23

AFSENDER

Viggo Pedersen

MODTAGER

Jens Ferdinand Willumsen

FAKTA

Dokumenttype:
Brev

Sprog:
Dansk

Omtalte personer:
Anne Marie Carl Nielsen
Den Frie Udstilling
Vilhelm Hammershøi
Erik Henrichsen
Viggo Johansen
Kunstnerforeningen af 18. November
Carl Lagerberg
Johan Rohde
Salon des Étrangers
Joakim Skovgaard
Rudolph Tegner

Arkivplacering:
J.F. Willumsens Museum
Arkivkasse: A/II/6 - PQ

Omtalte udstillinger:
1905-?-? - 1905-?-?, Dansk Konst
(1905)
1905-6-1 - 1905-10-?, IX.
Internationalen Kunstaustellung im
Kgl. Glaspalast zu München (1905)

DOKUMENTINDHOLD

Afventer resumé

TRANSSKRPTION

Paaskedag.
Karlsberg.
Hillerød
23/4-05

Kære Villumsen!

Tak for Deres gode Brev. Det gør mig meget ondt at De har maattet sende Deres Arbejde til München som Ilgods. Jeg vil bede Dem lade mig vide, saa snart De faar Regningen, hvor stort et Beløb den lyder paa. Saa skal jeg se hvad der er at gøre for at bøde paa dette. Jeg ved ikke hvem der er nærmest til at hjælpe paa det. Fejlen er, at ingen har Ansvaret, 18 Nvbr mener aabenbart, at vi har stillet os separat, og at vi derfor maa støtte os selv i alt det forretningsmæssige. Vi har trot at 18 Nvbr, der havde Pengene og var Indbydere ogsaa sørgede for det praktiske, og at det kun var i at censurere, vi stod for os selv. Da det viste sig, at dette ikke var opfattet saaledes af 18 Nvb's Sekretair, mødtes vi i en Fart og skaffede Blanketter tilveje og formaaede Henrichsen til at sende dem ud fra Contoret til alle Medlemmer. Dette er altsaa ikke sket.

Vi gik og ventede paa at blive tilsagt til Censur, men ingen mælede et Ord. J Skovgaard og Hammershøj som bor i København tog sig ikke deraf, saa rejste jeg ind og aftalte et Møde og vi kom da samm[en] og censurede de indkomn[e] Sager.

Der var intet af Dem og intet af Fru Carl Nielsen. Jeg skrev saa til Dem efter at have talt med hende – tilfældigvis, thi i Aviserne stod at hun laa dødssyg i Athen, men til min Forbavselse traf jeg hende i et Selskab en aften! Da jeg skulde af-

sende Brev til Dem kom et Kort fra Henrichsen fra Dem.

Jeg skrev saa et andet Brev som De har faaet.

Ulykken er at vi ingen Forbindelse har med 18 Nvbr der er Kunsternes Fagforening.

Vor Medlemmer er for fornemme til at regne med den. Men i praktiske Sager er det nu en fordelagtig Forening at have. Jeg har været Medlem der i mange Aar.

Nu skal jeg forklare Komiteen det hele og se at faa i altfald en Læmpelse for dem. Men lad mig først vide

II

hvad det beløber sig til. Saa skal De faa Svar.

Jeg skal ogsaa tale med Henrichsen derom. Vil den fri Udstilling staa isoleret, maa den ogsaa have sin forretningsmæssige Fremgangsmaade i Orden.

Göteborg Udstillingen var jo af en anden Art. Jeg blev af Kammerherre Lagerberg deroppe (hvem jeg ikke kender) opfordret skriftlig til at bistaa ham med at skaffe en dansk Udstilling i Kunstforeningen deroppe. Jeg var ikke rask og tiltroede mig ikke Compe-

tence til at udvælge Arbejder men bad ham, (jeg var ogsaa travlt optagen og havde ikke Tid tilovers) henvende sig til en god Maler i Kjøbenhavn, fr. Ex Viggo Johansen, der ogsaa er godt inde i svenske Kunstforhold.

Johansen paatog sig det men paa det Vilkaar at Valget blev overladt ham alene, som den Maade der gav den bedste Garanti for en harmonisk Udstilling.

"En anden Gang kan saa en anden Mand vælge efter sit Syn" sagde han. Selv hørte jeg intet mere

derom, før jeg af Avisen saa dette. Johansen har derfor ene udført dette Hverv og han har haft stor Møje og vist stor Samvittighedsfuldhed. Men om han ikke har medtaget Arbejder af nogen Kunstner i Udlandet véd jeg ikke. Billederne har jeg ikke set, men der var en hel Del Udstillere fra den fri Udst. det saa jeg i Katalogen.

Man har altsaa ikke kunnet indsende Arbejder selv, men man er bleven indbudt. Pladsen var nok indskrænket, og en Del Kunstnere

har han maattet springe over. Muligvis har han ikke turde paalægge Kunstforeningen alt for store Transport udgifter; det blev den nok endda ret dyrt.

Jeg holder meget af Deres Billeder iaar. Langt mere end af det,¹ De sender til München. Det vil jo staa som en hel fremmed Fugl bl. de andre skikkelige danske Billeder. Jeg tilstaar, at medens jeg fandt stort Behag i adskillige af den Række Aqvareller fra Alperne, De hint Aar udstillede, var enkelte mig ganske uforstaaelige,

III

og dette store Oliebillede var mig en complet Gaade. Men der er jo ikke Spørgsmaalene, at De ogsaa hvis det var komm[en] til Censur, vilde havde faaet det med. Man maa jo ikke censurere alene efter sin Smag men med Forstand og indrømme Berettigelsen af fremmede Synsmaader naar der øjensynlig er stor Alvor bag Bestræbelsen. Derimod er Bjergbestigersken saa overordentlig forstaaelig, og de mindre Aqvareller henrivende i Følelsen, og der er ment og lagt noget i dem mere end den for Øjet

smukke Samstilling af Farver og Linier. Jeg tror De havde Betingelse nu for at faa fat i Folket. Men jeg tror at dertil fordres en Følelse af Samhørighed og af Fordybelse i Folkets Aand. Og tro mig, i den danske, den nordiske Livsbetragtning, i dens Udslag gennem Historie Poesi, Religion er der Guldgruber for Kunsten.

Dette tabes til i det fremmede, og vi trænger til Mennesker i Kunsten der vil mere end det maleriske, vi trænger til en – i god Forstand – folkelig Kunst. Jeg skal tale med Rhode og andre om det var muligt at sætte noget paa Benene for Dem. De Pokkers Grosserere – i den Klasse Medborgere er der mindst af alle Sans hverken for det folkelige eller monumentale. Men jeg vil tale med nogle som har Erfaring i saadanne

Sager. Jeg vilde være meget glad om den Bjergbestigerske, i hvilken jeg ogsaa ser noget symbolsk, noget forjættelsesfuldt, kunde erhverves herhjemme. Men – gør Dem ikke nogen Forhaabninger for ikke at faa Skuffelse!!

Det er sandt – jeg fik ogsaa fra Tegner en Opfordring til at støtte en international Salon i Paris. Jeg forstod ikke Trangen og Meningen. Jeg bad mig fri men erklærede mig villig i Mangel af Andre til at træde til.

Et dette blevet til noget og er det af Værdi. Jeg kender ikke Forholdene nok til at have en Men[in]g derom.

Kan De ikke faa anden Læmpelse med den dyre Ilgods Transport, vil jeg se om vor Censurcomite kan skaffe noget tilveje.

Venligst Hilsener
Deres Viggo Pedersen

¹ Sol over Sydens Bjerge (1902)

OMTALTE VÆRKER

- J.F. Willumsen: *Sol over Sydens Bjerge* (1902). Olie på lærred, 207 x 207 cm. Nielska Galleriet, Stockholm, Inv. 394. J.F. Willumsen: *En bjergbestigerske* (1904). Olie på lærred, 206 x 169 cm. A. Hagemanns Kollegium

sendt Breve, som
et Råd på Høi og Løi
samt i den anden Brev
samt i den anden Brev
samt i den anden Brev.
Ulykken er at vi ingen For-
buds har med 18. Oktober
er Kjøbenhavn's Fagforening.
Der Medlemmer i forening
skal regne med den. Men
praktisk Lager er det nu
en fordrag, forening at
have. I har valgt Medlem-
der i mange Aar.
Nu skal jeg forklare
Komiteen det hele og
se at jeg i almindelighed
Løsejelen for den.
Men lad mig først vide

Dagshøj
Karlberg
Willems

23/4-05

Kon Villumsen

Tak for den gode Brev.

Det gør mig meget ondt
at I har maattet sende
den Arbejd til München
som I god. Jeg vil bede
den lidt mere vidt, da den
I faar Regulerer, hvor stor
et Beløb den lyder på. I
skal jeg se med Deres
for at bøde. I ved
at I herunder er udmærket
at hjælpe på det. Jeg
er, at ingen har den

Indlagt til Villumsen
den 23/4-05

18 Novr ^{adventur} mener, at vi har skil
let os separat, og at vi derfor
maa skatte os selv ialt et for
nuværende. Vi har blot
at 18 Novr. Derhaver Penge
og var Tredlyden ogsaa
forgerd for et praktiske, og
at et Kim var i at Censuren
vi stod for os selv. Da vi
virkte sig, at dette nu var
opfattet saaledes og 18 Novr's
Sekretær, møttes vi i en
Fart og skaffede Blanketter
tilvejs og formaade
Henrichsen til at sende
sin indse Content til alle
Medlemmer. Dette
er allerede sket.

V. gsk og venligt paa at
dette tilraage til Censur,
men ingen meddelte det.
Thorsgaard og Kammer-
høj som var i Kjøbenhavn
tog sig ikke deraf saa meget
og ind og aftalte at møde
og vi kom da sammen og cen-
surere derudhjemme Lige.
Der var intet af dem og intet
af fru Carl Nielsen. Jeg saa
saa til dem efter at have
med hende - Højleders,
thi, disse var det at hun
saa det sig og at hun
munt med Forbavelse
sig hende, et Selskab var
af dem. Da jeg skule af

har han maattet spise
over. Mulig is han kan
ikke turde paa denne Kunst-
foreningens allerstørste Transport
udgifter. Det blev der nok
endda ret dyrt.

Jeg holdt meget af disse
Billeder daa. Laug
nu end af det og sender til
München. Det var jo daa
som en hel fremmed
Fugl al. og andre skikke-
lige danske Billeder. Jeg
tilstaar, at endnu jeg fandt
stort Behag i adskillige
af den Række Aquareller
paa Alpene, og hvor daa
udstillingen var en hel
mig ganske uforstaaelig.

II

hvad det beløber sig til.
Saa skal det jo daa Lær.
jo skal ogsaa tale med de-
righedens derom. Vel du jo
udstilling, staa isoleret,
maa du ogsaa have sin
fordringsmæssige Fremgang
maade. Orden.

Gålebog udstillingen
var jo af en anden Art

Jeg blev af Kammerherren
Lagerting derom (hvem jeg
ikke kendte) opfordret skrift-
lig til at bistaa ham med
at skaffe tilveje en dansk
udstilling i Kunstforeningens
derom. Jeg var ikke rask
og det troede mig ikke kunne

tenes blot udvalgte Arbejder
men bad ham (h) var ogsaa
havt optagne og havde ikke
Tidstovers) henvendte sig til
en god Maler i Kjøbenhavn
fr. Ex. Viggo Johansen, der
ogsaa er godt ind i svenske
Kunstforhold. Johansen
paatog sig at man paa
et Vilkaar at Valget
blev overladt ham alene,
som den Maade der gav
den bedst Gaaende for en
harmonisk Udstilling.

4 En anden Gang kan saa
en anden Mand vælge
efter sit Syn" sagde han,
Saa kom jeg indet men

derom, for jeg af den seer
saa det. Johansen har
derfor ene udført det
hvore og han har haft
stor Støje og vist stor Sam-
villighed med det. Men
om han ikke har medtaget
Arbejder af nogen Kunstner
i Udlandet vid jeg ikke.
Billederne har jeg ikke set
men der var en hel Del
Udstilling fra den fr. Udst.
at saa jeg i Katalogen.
Man har altsaa ikke kunnet
indsende Arbejder, men
man er bleven hindret.
Pladsen var ikke indskænket
et, og en Del Kunstner -

Lager. Jeg vilde være meget glad om den Byrger-eligeske, hvilken jeg ogsaa er noget symbolisk, noget forfættelsesfuld, kunde erhverve betydning. Men - gør den ikke noget Forhaalningsspil for ikke at gøre Skuffelse.

Men raad - jeg vil ogsaa på Tegnet en Opfordring til at stå i en international Salon i Paris. Jeg forstod ikke Tønnen og Menningen. Jeg bad mig på min erklæring mig villig. Måske af Andre til at træde til.

III

og den den Ole li' llet var rigtig en komplet Gaad. Men der er jo de Spørgsmaal om, at de ogsaa kender det var kommen til Censur vilde han faa det med. Men man må jo ikke censurere alene efter sin Længsel med Fortænder og indrømme Bøvligheder af fremmede Lysestænder. men der er uskyldig i den Alvor. For Beretningen.

Dermed er Byrger-eligesken saa overordentlig forstaaelig, og det er dog vakkert bemærket.

Følelsen, og der er meent
og laagt noget, der mest
ind i det for sig selv smittes
Samvirkning af Færd og
Bredde. I den hvide Belægning
nu for at faa fat i Faldet,
Men jeg tror at det vil faa
en Følelse af Samvirkning
og af Færd og Belægning
Aand. Og for mig, i den
Landskabet, der uordelige
Landskabet, i den
Udslag gennem Historie
Poese, Religionen er
der Guld gruber for Kunst.

Ikke, taber det i det fremmede,
og i den engelske Menneske,
Kunsten der vil men med
den maleriske, i den
det er - i det Forstand -
fuldeltig Kunst.

Jeg skal tale med Rhod og
anden om det var muligt
at sætte noget paa Breen
for den. I den hvide
seer - i den Klasse
Medborgeren er de mindst
af alle Læsningerne
for det fuldeltige eller
monumentale.
Men jeg vil tale med nogle
om den. Erfaring, saadan